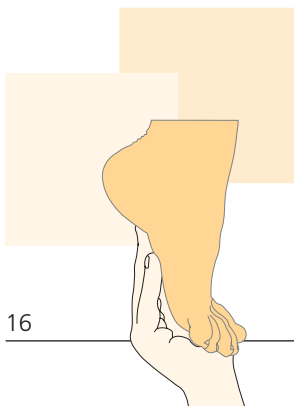

OVERHEID LEGT HET GEBRUIK VAN OPLOSMIDDELEN AAN BANDEN

NVOS START INVENTARISATIE ONDERZOEK

De gezondheid van medewerkers en het milieu zijn de belangrijkste argumenten voor de overheid om het gebruik van oplosmiddelen aan banden te gaan leggen. Het ziet er naar uit dat binnen de op handen zijnde regelgeving het gebruik van organische oplosmiddelen tot een minimum moet worden teruggedrongen. Door de overheid is een inventarisatie gemaakt van activiteiten waarin het gebruik van oplosmiddelen substantieel is. Ook bij de productie van schoenen worden deze middelen gebruikt. De NVOS stelt zich pro-actief op om de gevolgen van een eventuele wetgeving voor de orthopedische branche te inventariseren. In navolging van de Stichting Structuurversterking Schoenindustrie wordt daarom samen met TNO het gebruik van oplosmiddelen in de orthopedische schoenbedrijven in kaart gebracht.

Door: Ingrid Lock, TNO Industrie

OPLOSMIDDELEN IN DE SCHOENPRODUCTIE

Voorbeelden van producten waar oplosmiddelen in kunnen zitten zijn onder andere verven, lijmen en schoonmaakmiddelen. De schadelijke oplosmiddelen zijn vluchtige stoffen (zoals Aceton, MEK, THF, dichloormethaan, ethylacetaat, 1,1,1-trichloormethaan) en kenmerken zich vaak door een sterke indringende geur.

Bij de productie van schoenen worden op meerdere plaatsen in het productieproces oplosmiddelhoudende producten gebruikt, bijvoorbeeld bij het vervaardigen van het bovenwerk, het plakken van de voeringen, het inzetten van contrefort en neus, het zwikken met oplosmiddellijm, het afwassen en bevestigen van de zool. Binnen de orthopedische schoentechniek is de werkwijze weliswaar anders, maar worden vergelijkbare bewerkingen uitgevoerd als in de schoenindustrie.

OPS - EEN SLUIPEND GEVAAR

De gevolgen van het werken met organische oplosmiddelen voor werknemers die er dagelijks mee in aanraking komen kunnen ernstig zijn. Onmiddellijke effecten van te hoge blootstelling zijn onder andere irritatie van ogen, longen en huid, misselijkheid, hoofdpijn en duizeligheid. Langdurige blootstelling kan op termijn ernstige gevolgen hebben. Aantasting van lever, nieren en zenuwen zijn mogelijke gevolgen. Ook vergeetachtigheid en vervroegd optreden van dementie worden gerapporteerd. De klachten worden ondergebracht onder het begrip OPS (Organisch Psycho Syndroom). OPS is een beroepsziekte die tot volledige arbeidsongeschiktheid kan leiden. Tapijtleppers en schilders zijn beroepsgroepen die in het verleden zwaar getroffen zijn. Inmiddels geldt voor hen een verbod op het gebruik van oplosmiddelhoudende producten. Behalve de gezondheid

van de werknemers zijn ook de schadelijke gevolgen voor het milieu van deze giftige stoffen een belangrijke reden om het gebruik ervan terug te dringen.

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

De NVOS stelt zich pro-actief op inzake de problematiek van organische oplosmiddelen. Als het gebruik tot een minimum teruggedrongen moet worden betekent dit dat veelvuldig in de productie toegepaste producten (o.a. lijmen) niet langer te gebruiken zijn. Geschikte alternatieven zullen tijdig gevonden moeten worden. Momenteel onderzoekt TNO in dat kader, in opdracht van de Stichting Structuurversterking Schoenindustrie, de mogelijkheden van het gebruik van alternatieve lijmen voor in de schoenindustrie veelvuldig gebruikte verbindingen. Dit onderzoek leidt tot een handleiding voor het verlijmen van oplosmiddelvrije of -arme lijmen. Een vergelijkbare opzet specifiek voor de orthopedische branche is denkbaar.

Om de omvang van de problematiek voor de orthopedische branche in kaart te brengen doet de NVOS, overeenkomstig de schoenenbranche, als eerste stap een inventarisatie naar het gebruik van oplosmiddelen in de orthopedische schoenbedrijven. Een groot aantal orthopedische bedrijven wordt in dat kader door TNO met een enquête benaderd. Daarna kan, gebruikmakend van reeds opgedane kennis voor de schoenindustrie, een vertaling gemaakt worden naar de specifieke omstandigheden van de orthopedische branche en wordt duidelijk of aanvullende acties nodig zijn. Zo kan voorkomen worden dat op het moment dat de wetgeving van kracht wordt de orthopedische branche voor problemen komt te staan.